

Jēdzieni	Skaidrojums
Demokrātija	Demokrātiski pārvaldīta valsts, kurā augstākā vara pieder tautai. Svarīgākos valsts dzīves jautājumus izlemj pilsoņu vairākums tieši vai ar vēlētu deputātu starpniecību.
Demonstrācija	Masu gājiens vai mītiņš, kurā dalībnieki: • izsaka savas prasības; • protestē; • parāda sabiedrisko vai politisko noskaņojumu; • pauž attieksmi.
Globalizācija	Informācijas, iedzīvotāju, preču un pakalpojumu plūsma starp valstīm. Dažādu pasaules reģionu iedzīvotāju sadarbība un mijiedarbība ekonomikā, politikā, zinātnē un kultūrā. Globalizāciju veicina jauno tehnoloģiju izplatīšanās visā pasaulē. Globalizācijas sekas ir savstarpējās atkarības palielināšanās un atšķirību izzušana.
Ilgtermiņa attīstība	Attīstība, saudzējot resursus. Ilgtermiņa attīstība vienlaicīgi: • apmierina pašreizējās paaudzes vajadzības; • neapdraud iespēju apmierināt nākamo paaudžu vajadzības.
Normatīvie akti	Juridiski (tiesību) akti jeb dokumenti, kas nosaka, maina vai atceļ tiesību normas. Normatīvie akti ir likumi, līgumi, MK noteikumi.
Pienākumi	Darbības vai uzdevumi, kas jāveic obligāti. Latvijas pilsoņa pienākums ir aizstāvēt: • valsts neatkarību; • brīvību; • demokrātisko valsts iekārtu. Ikviena Latvijas iedzīvotāja pienākums ir ievērot Satversmi.
Pikets	Cilvēku grupa, kas publiskiprotestē vai pauž pret kaut ko negatīvu attieksmi. Piketa laikā cilvēki rokās tur plakātus ar saukļiem.

Pilsoniskā līdzdalība	Darbība sabiedrības labā: • iesaistīšanās dažādās organizācijās un partijās; • piedalīšanās vēlēšanās; • piedalīšanās protesta pasākumos; • brīvprātīgais darbs; • ziedošana.
Referendums	Tautas nobalsošana par svarīgu valsts dzīves jautājumu, piemēram, likumu, politisku priekšlikumu. Referendums ir tieša iedzīvotāju līdzdalība lēmumu pieņemšanā.
Satversme	Latvijas valsts pamatlikums, konstitūcija.
Satversmes tiesa	Neatkarīga tiesa, kas kontrolē likumu un citu normatīvo aktu atbilstību Satversmei.
Starptautiskā organizācija	Organizācija, kuru izveidojušas vismaz divas valstis, lai pildītu šīm valstīm svarīgus uzdevumus un risinātu problēmas.
Tiesiska valsts	Demokrātiska valsts, kurā: • tiek ievērotas pilsoņu tiesības; • ir likumdošana un taisnīga tiesa; • visiem pilsoņiem ir tiesības uz taisnīgu tiesu; • pilsoņi tic varas likumībai un taisnīgumam.
Tiesības	Uzvedības normas, kas ir noteiktas valsts varas institūciju aktos vai likumos. Ikvienai personai ir tiesības: • uz dzīvību, brīvību, personas neaizskaramību; • uz taisnīgu tiesu; • uz vārda, domas un reliģijas brīvību; • uz privāto un ģimenes dzīvi; • pulcēties un biedroties; • pārvietoties un izvēlēties dzīvesvietu; • vēlēties un tikt ievēlētiem.

Tiesībsargs	Saeimas ievēlēta amatpersona, kas Latvijā: • rūpējas par cilvēktiesību ievērošanu; • izskata cilvēku sūdzības par valsts iestādēm; • uzrauga vienlīdzīgas attieksmes ievērošanu valsts un pašvaldības institūcijās.
Valsts	Sabiedrības veidojums. To veido teritorija, iedzīvotāji un valsts vara.
Valsts funkcijas	Uzdevumi, kurus veic valsts institūcijas. Valstij ir: • saimnieciskā funkcija – apstākļu radīšana stabilai ekonomikai, naudas sistēmas uzturēšana, nodokļu un finanšu kontrole; • sociālā funkcija – pensiju, pabalstu, veselības un izglītības nodrošināšana; • kultūras funkcija – kultūras sasniegumu veicināšana, kultūras mantojuma saglabāšana; • tiesiskā funkcija – likumu izdošana, cilvēktiesību garantēšana; • miera un kārtības uzturēšanas funkcija; • ekoloģiskā funkcija – vides aizsardzība un dabas resursu saprātīga izmantošana.
Vara	Tiesības un iespēja pārvaldīt valsti. Pārvaldes forma. Pārvaldes institūcijas valstī.
Varas dalīšana	Viena no demokrātijas pazīmēm. Politiskā vara ir sadalīta starp: • likumdošanas varu; • izpildvaru; • tiesu varu. Šīs 3 varas ir neatkarīgas institūcijas. Varas dalīšana nodrošina politisku brīvību un neļauj pārņemt varu vienai personai.